

Κοσμοσυρροή την Κυριακή στο άνοιγμα της «Δωρεάς Μέντη»

ΕΓΚΑΙΝΙΑ
Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Το Λειψόυ που ανέβαινε το δρομάκι απέναντι από το Μουσείο Μπενάκη καταλάβαινες αμέσως πού πηγαίνει το κυριακάτικο πρωινό. Γυναίκες οι περισσότερες είχαν συνδυάσει την πρωινή βόλτα με τις τρέσες, τις φράντζες και τα μεταξωτά νήματα, την αρχοντιά αλλοτινών καιρών, τότε που τα βελόνια έπαιρναν... φωτιά στα σπίτια και οι μοδίστρες ήταν περιζήτητες. Η πρόσκληση άλλωστε του μουσείου για τη δημιουργία ενός εργαστηρίου - μουσείου που έχει όνομα με ιστορία, όπως αυτό της νηματουργίας Μέντη, δεν άφησε πολλούς ασυγκίνητους. Οχι μόνο γιατί εγκαινιάζει την πρωτοβουλία για τη διατήρηση παραδοσιακών τεχνικών, αλλά και γιατί το Μουσείο Μπενάκη υποστηρίζει μια ιστορική βιοτεχνική επιχείρηση, όταν και το ίδιο κουβαλάει στις πλάτες του πλήθος οικονομικών προβλημάτων και ανοίγματα.

Πέντε λεπτά χαλαρό περπάτημα και να στην οδό Πολυφύμου 9 δεν μπορείς να περάσεις από τον κόσμο. Πραγματικό αδιαχώρητο. Κουβαρίστες, ξύλινα καρούλια με τις γνωστές παλιές ετικέτες, νήματα, μεταξωτές κλωστές, κρόσσια, εντυπωσιακές τρέσες για έπιπλα και ρούχα, φινετούτες πινελιές, ό,τι μπορεί να φανταστεί μια καλή μοδίστρα, σχεδιαστής μόδας και διακοσμητής, απλώνεται στα ράφια δεξιά και αριστερά του χώρου. Ένας πολύχρωμος κόσμος στον οποίο επί δεκαετίες κατέφευγαν κορυφαίοι ενδυματολόγοι και οικίς μόδας. Η φήμη του ήταν ονομαστή και στο εξωτερικό και όπως λένε - όσοι έζησαν τη δόξα του - μέχρι και ο οίκος Dior αναγνώριζε την αξία των υλικών του Μέντη. Είχαμε βέ-

Το αδιαχώρητο δημιουργήθηκε προχθές στο άνοιγμα της «Δωρεάς Μέντη» στην τελευταία έδρα της ομώνυμης βιοτεχνίας νημάτων, που πρωταγωνίστησε στην εμπορική ζωή του τόπου για 150 χρόνια μέχρι το 2011, οπότε και γράφτηκε ο επίλογος.

Ένας πολύχρωμος κόσμος όπου κατέφευγαν επί δεκαετίες κορυφαίοι ενδυματολόγοι και οικίς μόδας, με φήμη και στο εξωτερικό.

βαια και τους δικούς μας: Τσούχλος, Τσοπανέλης, Τσεκλένης, με καλύτερους πελάτες τα Ανάκτορα και αργότερα το Προεδρικό Μέγαρο και την προεδρική φρουρά. Εκεί πηγαίναν οι άνθρωποι της Λυρικής Σκηνής και του Εθνικού Θεάτρου, το Λύκειο Ελληνίδων, οι ράφτες που ετοίμαζαν τα ιερατικά άμφια και βέβαια το θέατρο της Δόρας Στράτου. Τόσα στολισμένα γέλα-

και σιγκούνια πώς να κεντηθούν;

Ήταν άλλωστε και βιοτεχνία επιπεξεργασίας μεταξίου. Από το Ναύπλιο ξεκίνησε το 1867 από τον Σπύρο Γ. Μέντη, αλλά όταν οι Βαυαροί μετέφεραν την πρωτεύουσα στην Αθήνα ήταν φυσικό να ακολουθήσει και η πρώτη βιοτεχνία. Αλλωστε, πώς να εγκατέλειπε τους βασιικούς της πελάτες που ήταν η Αυλή και την Ανακτορική Φρουρά. Κάπως έτσι άνοιξε στην πλατεία Μητροπόλεως το πρώτο κατάστημα στην Αθήνα, ενώ το πρώτο εργαστήριο στην οδό Κηρυκειού, στο Μοναστηράκι.

Μαζί με τις αλλαγές στη χώρα πορευόταν και η επιχείρηση Μέντη προσπαθώντας να προσαρμοστεί στις ανάγκες κάθε εποχής, με διάφορες μετακομίσεις στην ακτίνα της περιοχής και τη δημιουργία νέων πα-

ραρτημάτων που δεν ευτύχησαν στον χρόνο. Η δεκαετία του '70 θεωρείται η καλύτερη, με την επιχείρηση να επεκτείνεται αλλά οι επομένες δεν σεβάστηκαν τη φινέτσα του χειροποίητου. Προτίμησαν τη βιασύνη και την ομοιομορφία της μαζικής παραγωγής. Αλλά ο χρόνος και οι μνήμες συχνά μας γυρίζουν πίσω.

Αναυδες

Προχθές, πάνω από το μεγάλο τραπέζι αριστερά της εισόδου, με τις ευγενικές πωλήτριες να κοιτούν άναυδες το γυναικείο πλήθος που στριμωχνόταν για λίγα μέτρα τρέσας, ξεδιπλώνονταν όλη η χάρη της λεπτοδουλειάς. Οι παραγγελίες έδιναν κι έπαιρναν, ενώ μέχρι αργά το μεσημέρι δεν είχε καταλαγιάσει η ροή του πλήθους. «Τόση δουλειά είχαμε χρόνια να δούμε» σχολίαζαν

οι υπάλληλοι. Οσοι είχαν όμως περισσότερο χρόνο στη διάθεσή τους διάβαζαν τις επεξηγηματικές πινακίδες των εκθεμάτων στη μέση αίθουσα. Μπανάς τα περισσότερα και τυλικτικά του 1930.

Η γαϊτανομηχανή που στέκεται μπροστά μας στις δόξες της κατασκεύαζε το αυθεντικό κορδόνι με το οποίο διακοσμούσαν όλες οι επενδύσεις των ελληνικών τοπικών φορεσιών, ενώ οι πλεκτομηχανές διπλά της έφτιαχναν την κλωστή σαν αλυσίδα, για κρόσσια και φράντζες. Η αυτόματη καρούλιτρα που τύλιγε τα νήματα σε καρούλια διαφόρων τύπων μοιάζει να μην έχει καμία σχέση με τις ντιζαϊνάτες κατασκευές του σήμερα. Οσο για το περιελκτικό στριπλτήριο δίπλα της δηλώνει τα ρεκόρ του: 14.000 στροφές στο λεπτό.

Αλλά η πρωταγωνίστρια μηχανή σε όλο το οίκημα είναι η πλουμιστή από την Προύσα της Μικράς Ασίας, φαντακό κέντρο για αιώνες, ξακουστό όπως η νοικοκυροσύνη των γυναικών του. Μετά τα γεγονότα του 1960 στην Κωνσταντινούπολη, μεταφέρθηκε τμηματικά στην Ελλάδα και το 1980 αγοράστηκε από τη βιοτεχνία Μέντη. Μπροστά της υποκλίνονται και οι άντρες επισκέπτες του χώρου. Θαυμάζουν τα ξύλινα ελάσματα που σαν ανεμιστήρες κρατούν πάνω τους τα πιο χαρούμενα χρώματα: πράσινο, κόκκινο, πορτοκαλί, κίτρινο.

Το κατάστημα στην οδό Ρόμβης 18 ήταν ο τελευταίος στόχος πριν κλείσει το 2011 η επιχείρηση. Η βιοτεχνία στο ακίνητο της οδού Πολυφύμου όμως, στα Πετράλωνα, ανακαινίστηκε και εκεί προχθές το Μπενάκη εγκαινίασε τη «Δωρεά Μέντη». Ένα παραδοσιακό κατάστημα μεταμορφώθηκε σε μουσείο, σε μια πόλη που χρειάζεται τέτοια στηρίγματα.